

Pacemaker

In deze informatie leest u wat een pacemaker is, hoe het inbrengen gebeurt en wanneer de pacemaker gecontroleerd wordt.

Doel van de pacemaker

Een pacemaker is een apparaat dat ervoor zorgt dat het hart in het juiste ritme blijft kloppen. De pacemaker heeft een sensor die steeds het hartritme bewaakt. Meestal is een pacemaker nodig als het hartritme te langzaam is. De pacemaker geeft stroomstootjes af om het hart weer in een regelmatig ritme te krijgen. Het systeem bestaat uit een pacemaker (doorsnede van ongeveer 5 cm) en pacemakerdraden.

Vorbereiding thuis

Medicijnen

De cardioloog geeft u een advies over het gebruik van medicijnen in de periode direct voor de operatie. Meestal wordt gevraagd om geen bloedverdunners (antistollingsmiddelen) meer in te nemen.

Paracetamol

De avond voor het plaatsen van de pacemaker neemt u voor het slapen gaan 2 x 500 mg paracetamol. Hierdoor wordt er al een spiegel (hoeveelheid pijnstilling) opgebouwd in uw bloed.

Neem u na het plaatsen van de pacemaker thuis nog 1 week lang, 3 x per dag 2 x 500 mg paracetamol. Na deze week kunt u het gebruik van de paracetamol langzaam verminderen.

Ontbijt

Op de dag van het plaatsen van de pacemaker mag u gewoon ontbijten en drinken.

Opname

Op de dag van het inbrengen van de pacemaker wordt u opgenomen op de verpleegafdeling. U krijgt minimaal 2 weken van tevoren te horen op welke afdeling u wordt opgenomen.

Animatie

Scan de QR-code of klik op de link om de animatie over een ICD of pacemaker implantatie te bekijken:

https://www.youtube.com/watch?v=WcT_D76k4

Vorbereiding

U krijgt een infuusnaald waardoor o.a. antibiotica wordt gegeven.

Het inbrengen van de pacemaker

- Om de pacemaker te kunnen implanteren maakt de cardioloog een snee van 5 à 10 centimeter in de huid onder het sleutelbeen.
- Onder de huid maakt de cardioloog een 'pocket', een ruimte waarin de pacemaker past.
- Dan schuift de cardioloog via een ader onder het sleutelbeen de pacemakerdraden naar de juiste plek in het hart.
- De punt van een pacemakerdraad heeft weerhaakjes of een flinterdun kurkentrekkertje, waarmee de elektrode aan de binnenzijde van de hartwand wordt vastgehaakt of geschroefd.
- Vervolgens worden de pacemakerdraden aan de pacemaker bevestigd en wordt de pacemaker in de pocket geplaatst. Na controle of de pacemaker goed werkt, sluit de cardioloog de pocket met hecht draad of wordt de wond gelijmd.

Na het inbrengen van de pacemaker

- Na de ingreep heeft u 2 uur bedrust in een ontspannen houding.
- U mag uw arm aan de zijde waar de pacemaker geïmplanteerd is de eerste 6 weken niet boven uw hoofd brengen. De reden hiervoor is de kans op het losraken van de elektrode en de wond geneest sneller.
- Blijf de eerste 6 weken voorzichtig met armbewegingen. Vermijd plotselinge bewegingen van arm en schouder. Til geen zware dingen. Dit kunt u nalezen in de folder: "Leefregels na inbrengen pacemaker" die u krijgt van de verpleegkundige.
- Na het plaatsen van de pacemaker wordt er een hartfilmpje (ECG) gemaakt.
- U bent aangesloten op een bewakingsmonitor (telemetrie bewaking). Ook de werking van de pacemaker wordt hiermee gecontroleerd. Dit kastje wordt verwijderd als uw pacemaker is doorgemeten door de pacemakertechnicus. Uw infuusnaald wordt dan ook verwijderd.
- De verpleegkundige controleert regelmatig uw bloeddruk en hartslag. Ook controleert zij of het wondje niet blijft bloeden. Soms blijft het wondje wel wat bloeden. Daarom wordt er soms een drukverband geplaatst.
- Op de dag na het inbrengen van de pacemaker wordt er een röntgenfoto gemaakt om te kijken of de pacemaker en de pacemakerdraden goed zijn geplaatst.

Risico's en bijwerkingen

Bloeduitstorting

Als bij het insnijden van de huid een bloedvatje wordt geraakt, komt op die plek een bloeduitstorting. Deze verdwijnt meestal vanzelf na een aantal dagen.

Ontsteking

Tijdens de operatie wordt de wond zo goed mogelijk schoon gehouden. Soms blijven er bacteriën achter die een ontsteking of een infectie veroorzaken. Meestal bestrijdt antibiotica een ontsteking. Wanneer de ontsteking doordringt in de pacemakerpocket moet de cardioloog de pacemaker en de elektroden weer verwijderen en op een andere plaats in het lichaam opnieuw inbrengen.

Klaplong

De longen liggen in het longvlies, de longwand, tegen het borstvlies aan. Het longvlies is luchtdicht, vacuüm. Bij het openmaken van de borstkas of bij het aanprikken van de ader waar de elektroden doorheen worden geschoven, kan de cardioloog per ongeluk door het longvlies prikken. Het vacuüm verdwijnt dan en de long 'klapt in'. Dat is een onplezierige gewaarwording, omdat u dan nog maar met één long kunt ademen. Een ingeklapte long kan op verschillende manieren behandeld worden.

Tamponade

Heel soms prikt de cardioloog bij het inbrengen van de pacemaker elektrode per ongeluk door de hartkamerwand heen. Hierdoor komt er bloed in het hartzakje (pericard). Dit bloed drukt het hart samen waardoor het minder bloed rondpompt; er ontstaat een lage bloeddruk. Dit noemen we tamponade. Een tamponade kan snel verholpen worden door de volgelopen holte leeg te zuigen met behulp van een holle naald (pericardpunctie).

Pacemakersyndroom

Bij sommige mensen blijkt de pacemaker niet voldoende te werken. De elektrische prikkel gaat dan van de kamer naar de boezem in plaats van andersom. Dan trekken eerst de kamers samen en daarna pas de boezems: in de verkeerde volgorde dus. De patiënt krijgt daarvan een bonzend gevoel in hoofd of buik en is soms duizelig en aanhoudend moe. Door de pacemaker anders te programmeren of door een ander type pacemaker te implanteren worden deze klachten opgelost.

Weer thuis

Belt u de afdeling hartfunctie of poli cardiologie wanneer u thuis tekenen van een wondinfectie heeft, zoals:

- Verschijnselen van ontstekingen: roodheid, warme, zwelling, pijn, koorts (temperatuur boven de 38 graden), en/of wanneer er vocht uit de wond komt.
- Duizeligheid en hartkloppingen.

Secretariaat hartfunctie:	08.00 – 16.00 uur ma t/m vrijdag	(023) 224 3080
Poli cardiologie:	08.00 – 16:00 uur ma t/m vrijdag	(023) 224 0010
Eerste harthulp:	buiten kantoortijden en alleen in geval van spoed	(023) 224 5060

Controle afspraken

Poliklinische controle afspraak

- Na **ongeveer 10 dagen** heeft u een afspraak op de polikliniek cardiologie in Haarlem Zuid voor een controle van de wond. Als dit nodig is, worden de hechtingen verwijderd. Tot deze wondcontrole mag u niet zelf autorijden.
- 3 maanden na de implantatie vindt de eerste controle van de pacemaker plaats. Bij deze en alle volgende controles wordt het pacemakersysteem doorgemeten en gecontroleerd.
- Na deze 3-maanden afspraak krijgt u voortaan 1x per jaar een controle-afspraak op polikliniek cardiologie

Pacemaker pasje

Na het plaatsen van een pacemaker krijgt u een pacemaker identificatie pasje. Op dit pasje staan de belangrijkste gegevens zoals het soort pacemaker, het merk van de pacemaker en de pacemakerdraden.

Vragen

Het is belangrijk dat u juiste en duidelijke informatie krijgt. Met deze informatie beslist u, samen met uw arts, of u de behandeling laat doen. Heeft u nog vragen, stel ze gerust aan uw behandelend arts. Schrijf uw vragen van tevoren op, zodat u niets vergeet.

- Heeft u na het lezen van deze folder, vragen over deze behandeling? Belt u dan op werkdagen het secretariaat van de afdeling hartfunctie (023) 224 3080.
- Heeft u vragen na de behandeling in het ziekenhuis, neem dan contact op met de polikliniek cardiologie (023) 224 0010
- Niet dringende vragen kunt u stellen tijdens de controle op de polikliniek of via de beveiligde site mijnspaarnegasthuis.nl. Hoe u een inlog aanvraagt voor deze site, leest u op www.spaarnegasthuis.nl/mijn-spaarnegasthuis.

Wilt u meer weten over een pacemaker of het hart lees dan de brochure 'Een pacemaker' van de Nederlandse Hartstichting. Diverse brochures en folders zijn op de polikliniek cardiologie en de afdeling cardiologie te verkrijgen.

Aanvullende informatie

- **Nederlandse Hartstichting**
Informatielijn: 0900 3000 300 (lokaal tarief, maandag t/m vrijdag van 09.00-13.00 uur).
(070) 315 55 55. Website: www.hartstichting.nl / E-mail: info@hartstichting.nl
- **De Hart en Vaatgroep**
(088) 11 11 600. Website: www.hartenvaatgroep.nl / E-mail: info@hartenvaatgroep.nl

Waar zijn we te vinden?

Haarlem Zuid

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

Haarlem Noord

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

www.spaarnegasthuis.nl

Hoofddorp

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

info@spaarnegasthuis.nl